

INDEX

INDEX RERUM ALPHABETICUS
(Numeri indicant paginas)

- Abbas: 63, 81
Abbatiae (v. Praelaturae personales -
Ecclesiae particulares)
Absentia (contumacia): 193
Acquisitio bonorum: 144
Actio ad damna reparanda: 212
Actio iudicialis: 183, 184, 188
Actus administrativi: 25, 27
Actus extraordinariae administrationis:
146
Actus iuridici: 35
Administratio apostolica (v. Ecclesiae
particulares)
Administratio bonorum: 145
Administrator dioecesanus: 52, 68
Administrator paroecialis: 76
Admissio ad religionem: 82
Admissio officii: 41
Adoptio (cognatio legalis): 33
Advocati: 182
Aestimatio bonorum: 147
Affinitas: 33
Alienatio bonorum: 147
Altaria: 138
Analogia legis vel juris: 25
Apostasia: 93, 131, 163
Apostolatus religiosorum: 84
Apostolica Sedes: 31, 34, 54, 62, 64,
66, 68, 71, 74, 79, 80, 119, 126, 132,
138, 139, 143, 149, 150, 160
Appellatio: 197
Archipresbyter: 77
Associationes ecclesiasticae: 55, 57
Auditores: 175
Baptismus: 33, 105
Benedictiones: 129
Beneficia: 145
Bona ecclesiastica: 143
Cancellarius Curiae dioecesanae: 72
Canonici cathedralis: 71, 74
Capitula generalia Institutorum reli-
giosorum: 12
Capitula cathedralia: 70, 74
Cappellani: 77
Cardinales: 60, 61, 139
Causa incidens: 193
Causa nullitatis matrimonii: 203
Causa nullitatis sacrae ordinationis:
208
Causa separationis coniugum: 206
Causa Servorum Dei et canonizatio Be-
atorum: 245
Celebratio matrimonii: 123
Censurae: 153, 156

- Cessatio legis: 25
 Christifideles (notio): 47, 71, 103, 109,
 139, 140, 144
 Citatio in iudicio: 186
 Coemeteria: 138
 Cognatio legalis (adoptio): 121
 Collatio officii: 38
 Collegium consultorum: 68, 73, 146
 Collegium Episcoporum: 12, 59, 94
 Collegium sacrum (Cardinales): 61
 Compromissum: 209
 Concilia Ecclesiarum particularium:
 12, 70
 Concilium oecumenicum: 12, 60, 93
 Concilium plenarium: 70
 Concilium provinciale: 69
 Concilium regionale: 70
 Concistoria: 59, 61
 Conclusio in causa: 194
 Concordata: 23
 Condicio matrimonialis: 122
 Conferentia Episcoporum: 12, 27, 50,
 56, 61, 64, 70, 73, 75, 96, 117, 124,
 138, 140, 144, 146, 147, 175
 Conferentia superiorum religiosorum:
 87
 Confessarius: 111, 161
 Confirmatio (sacramentum): 107
 Congregationes romanae: 12, 29, 62
 Coniuges: 33, 124, 125
 Consanguinitas: 30, 120
 Consecrationes: 129
 Consensus matrimonialis: 121
 Consilia evangelica: 79
 Consilia pastoralia: 70, 75
 Consilia presbyteralia: 70, 73, 144
 Consilium a rebus oeconomicis: 72, 73,
 146, 149
 Consilium pro publicis negotiis: 62
 Constitutio «Sacrae Disciplinae Le-
 ges»: 13
 Consuetudines: 23
 Contestatio litis: 187
 Contractus: 147
 Convalidatio matrimonii: 126
 Correuus: 156
 Correptio (v. remedia poenalia)
 Cultus reliquiarum: 132
 Cultus sacrarum imaginum: 132
 Cultus Sanctorum: 132
 Curia romana: 60, 62
 Curia dioecesana: 72
 Declarationes partium: 189
 Decreta generalia: 27
 Decreta generalia executoria: 27
 Defensor vinculi: 176
 Delegatus: 37
 Delicta contra ecclesiasticas Auctorita-
 tes: 164
 Delicta contra Ecclesiae libertatem:
 164
 Delicta contra Ecclesiae unitatem: 163
 Delicta contra religionem: 163
 Delicta contra speciales obligationes:
 166
 Delicta contra usurpationem munerum
 ecclesiasticorum: 165
 Delicta contra vitam et libertatem ho-
 minis: 166
 Delictum falsi: 166
 Diaconi: 31, 50, 54, 95, 103, 106, 109,
 114
 Dilationes in iudicio: 180
 Dimissio religiosorum: 86
 Dioecesis (v. Ecclesiae particulares)
 Discussio causae: 194
 Dispensa super matrimonium ratum et
 non consummatum: 207
 Dispensationes: 28, 30
 Documenta: 189
 Domicilium: 32
 Ecclesia (aedes sacra): 136

- Ecclesia catholica: 34
 Ecclesiae particulares: 63, 69, 143
 Educatio catholica: 96
 Egressio religiosorum: 86
 Electio ad officia: 39
 Emissio professionis: 82
 Episcopi auxiliares: 65, 67, 70
 Episcopi coadiutores: 64, 67, 70
 Episcopi dioecesani: 12, 27, 29, 31, 37, 49, 51, 56, 64, 67, 69, 70, 84, 86, 95, 103, 105, 107, 113, 126, 135, 139, 144, 146, 154
 Episcopi residentiales (v. Episcopi dioecesani)
 Episcopi suffraganei: 67, 70
 Episcopi titulares: 64, 67, 70
 Eremitae: 79
 Eucharistia: 108
 Evangelizatio: 95
 Exceptio in iudicio: 183
 Exclaustratio religiosorum: 85
 Excommunicationes: 154
 Exercitio magisterii: 93
 Exequiae ecclesiasticae: 130
 Exorcismi: 129
 Expensae iudiciales: 200
 Fontes juris: 11
 Forum (competentia): 172
 Haeresis: 93, 131, 163
 Homilia: 95
 Impedimenta matrimonialia: 118
 Imputabilitas: 155
 Incardinatio clericorum: 51
 Indulgentiae: 111
 Ingressio religiosi in aliam religionem: 85
 Instituta foederata: 146
 Instituta religiosa: 80
 Instituta saecularia: 88
 Instituta securitatis socialis: 146
 Instituta vitae consecratae: 79
 Institutum pro sustentatione clericorum: 149
 Instructiones: 27
 Instrumenta communicationis: 97
 Interpretatio legis: 25
 Interventus tertii in causa: 194
 Introductio causae: 185
 Iudex: 174
 Iudicia: 171
 Iudicia specialia: 203, 211, 213, 245, 249
 Iudicium administrativum: 213
 Iudicium arbitrale: 209
 Iudicium contentiosum oralis: 202
 Iudicium contentiosum ordinarium: 185
 Iudicium poenale: 211
 Iuramentum : 133
 Jura christifidelium: 47
 Jura clericorum: 52
 Jura religiosorum : 83
 Jus quaesitum: 23
 Legati pontificii: 60, 63, 64
 Leges (distinctio): 24, 25
 Lex (definitio et promulgatio): 24
 Lex poenalis: 154
 Libri: 97
 Licentiae: 29
 Liturgia horarum: 130
 Liturgia sacra: 103
 Loca sacra: 135
 Locum iudicii: 180
 Matrimonium: 116
 Matrimonium per procuratorem: 122
 Matrimonium putativum: 117
 Matrimonium secretum: 124
 Membri Ecclesiarum orientalium: 104
 Metropolitanae: 62, 66, 67, 68
 Minores (personae): 32, 33
 Missae: 109, 140, 144, 149
 Mixta religio: 123

- Moderator supremus: 81, 85, 90, 149
 Monitio (v. remedia poenalia)
 Mors praesumpta: 208
 Normae in Supremo Tribunali Signaturae servandae: 219
 Notarii: 72
 Notio juris canonici : 11
 Novitiatus: 82
 Oblationes: 144
 Obligationes christifidelium: 47
 Obligationes clericorum: 52
 Obligationes laicorum: 48, 95, 109
 Obligationes religiosorum: 83
 Oeconomus: 68, 72, 146
 Officia ecclesiastica: 38
 Olea sacra: 105, 112
 Opera missionalia: 95
 Oratoria: 137
 Ordinarii loci: 29, 31, 55, 57, 71, 81, 95, 96, 108, 110, 117, 118, 119, 122, 123, 124, 133, 137, 139, 144, 147, 148, 158, 160
 Ordines (v. regulae)
 Ordo cognitionis in Tribunalia: 179
 Ordo sacer (sacramentum): 113
 Paenitentia: 110, 158, 159
 Parochi: 31, 49, 75, 94, 105, 106, 112, 117, 119, 123, 124, 133, 139
 Paroeciae: 51, 64, 75, 76, 106, 131
 Partes in causa: 181
 Patrocinium gratuitum: 200
 Peregrini: 32
 Periti: 191
 Persona iuridica: 34, 143
 Persona phisica (capacitas): 32
 Piae foundationes: 148
 Piae voluntates: 148
 Poenae (applicatio): 159
 Poenae (cessatio): 160
 Poenae expiatoriae: 157
 Poenae (species): 153, 163
 Pontifex Romanus: 11, 27, 37, 54, 59, 93, 112, 125, 133, 139, 143, 164, 172, 177
 Postulatio: 40
 Potestas iurisdictionis: 36
 Potestas regiminis (v. potestas iurisdictionis)
 Praecepta: 28, 154
 Praefecturae (v. Ecclesiae particulares)
 Praelaturae nullius (v. Praelaturae personales)
 Praelaturae personales: 54
 Praelaturae territoriales (v. Ecclesiae particulares)
 Praescriptio: 42, 145, 161
 Praesentatio officii: 39
 Praesumptiones: 192
 Presbyteri: 54, 94, 103, 106, 107, 112, 113, 114, 115, 135
 Privilegia: 28
 Privilegium paolinum: 125
 Privilegium petrinum: 125
 Probationes: 188
 Processiones: 110
 Processus amotionis parochorum: 214
 Processus translationis parochorum: 215
 Procuratores: 182
 Professio fidei: 98
 Professus: 51
 Proles legitima: 124
 Promissio matrimonii (sponsalia): 117
 Promotor iustitiae: 176
 Proprietates matrimonii: 116
 Provinciae ecclesiasticae: 69
 Provinciae religiosorum: 81
 Publicatio actuum: 194
 Quasi-domicilium: 32
 Querela nullitatis: 196
 Rectores ecclesiarum: 77

- Rectores seminarii: 50, 71
 Rectores universitatum eccl.: 70
 Recursus: 213
 Reductio clerici ad statum laicalem: 54
 Regiones ecclesiasticae: 69
 Regulae (ordines): 31
 Relatores iudiciales (iudices): 175, 176
 Religiosi: 32, 82
 Remedia poenalia: 158
 Res iudicata: 199
 Res sacrae: 130
 Rescripta: 28
 Restitutio in integrum: 199
 Romana Rota: 177
 Sacella privatorum: 137
 Sacerdotes: 31, 49, 95, 108, 109
 Sacramenta: 104
 Sacramentalia: 129
 Sanatio in radice matrimonii: 126
 Sancta Sedes: 50, 56, 62, 68, 85, 89, 147
 Sanctiones poenales: 153
 Sanctuaria: 137
 Schisma: 93, 131, 163
 Scholae catholicae: 96
 Secretaria Status: 62
 Sedes episcopalis impedita: 67, 72
 Sedes episcopalis vacans: 68, 72
 Seminaría: 49
 Sententiae iudiciales: 25, 159, 195, 201
 Separatio coniugum: 125
 Societates vitae apostolicae: 89
 Sodales societatum: 32
 Statuta: 31, 55, 138
 Subiecti legum: 24
 Superiores religiosorum: 37, 70, 78, 80, 87, 98, 133, 139, 148
 Supputatio temporis: 43
 Supremum Tribunal Signaturae Apostolicae: 177
 Synodus episcoporum: 60
 Synodus dioecesisana: 71
 Taxae: 144
 Tempora sacra: 139
 Termini iudiciales: 180
 Tertii Ordines: 56
 Testes: 190
 Tribunalia: 62, 173, 174, 176, 177
 Tributa: 144
 Transactio: 209
 Unctio infirmorum: 112
 Universitates Studiorum: 97
 Vagi: 32
 Vicariatus (v. Ecclesiae particulares)
 Vicariatus foranei: 64, 71, 76
 Vicarii episcopales: 27, 37, 66, 70, 71, 72
 Vicarii generales: 27, 36, 37, 70, 71, 72
 Vicarii iudiciales: 37, 71
 Vicarii paroeciales: 76
 Vocaciones missionalia: 95
 Vota: 132

INDEX GENERALIS

Prefazione	pag.	7
Presentazione	»	9
De Juris canonici notione eiusque excursu historico.	»	11
Constitutio apostolica «Sacrae disciplinae leges»	»	13

LIBER PRIMUS

De normis generalibus (cann. 1-6)	»	23
De legibus ecclesiasticis (cann. 7-22)	»	24
De consuetudine (cann. 23-28)	»	26
De decretis generalibus et de instructionibus (cann. 29-34)	»	27
De actibus administrativis singularibus - Normae communes (cann. 35-47)	»	27
De decretis et praeceptis singularibus (cann. 48-58)	»	28
De rescriptis (cann. 59-75)	»	29
De privilegiis (cann. 76-84)	»	30
De dispensationibus (cann. 85-93)	»	30
De statutis et ordinibus (cann. 94-95)	»	31
De personarum physicarum (cann. 96-112)	»	32

De personis iuridicis (cann. 113-123).....	pag.	34
De actibus iuridicis (cann. 124-128).....	»	35
De potestate regiminis (cann. 129-144).....	»	36
De officiis ecclesiasticis (can. 145).....	»	38
De provisione officii ecclesiastici (cann. 146-156).....	»	38
De libera collatione (can. 157).....	»	38
De praesentatione (cann. 158-163).....	»	39
De electione (cann. 164-179).....	»	39
De postulatione (cann. 180-183).....	»	40
De amissione officii ecclesiastici (cann. 184-186).....	»	41
De renuntiatione (cann. 187-189).....	»	41
De translatione (cann. 190-191).....	»	41
De amotione (cann. 192-195).....	»	42
De privatione (can. 196).....	»	42
De praescriptione (cann. 197-199).....	»	42
De temporis supputatione (cann. 200-203).....	»	43

LIBER SECUNDUS

PARS I

De christifidelibus (cann. 204-207).....	»	47
De omnium christifidelium obligationibus et juribus (cann. 208-223).....	»	47
De obligationibus et juribus christifidelium laicorum (cann. 224-231).....	»	48
De clericorum institutione (cann. 232-264).....	»	49
De clericorum adscriptione seu incardinatione (cann. 265-272).....	»	51
De clericorum obligationibus et juribus (cann. 273-289) ..	»	52
De amissione status clericalis (cann. 290-293).....	»	54
De Praelaturae personalibus (cann. 294-297).....	»	54
Normae communes Consociationum (cann. 298-311).....	»	55

De christifidelium Consociationibus publicis (cann. 312-320)	pag. 56
De christifidelium Consociationibus privatis (cann. 321-326)	» 57
Normae speciales de laicorum Consociationibus (cann. 327-329)	» 58

PARS II

De romano Pontifice deque Collegio episcoporum (cann. 330-341)	» 59
De Synodo episcoporum (cann. 342-348)	» 60
De sanctae romanae Ecclesiae Cardinalibus (cann. 349-359)	» 61
De Curia romana (cann. 360-361)	» 62
De romani Pontificis Legatis (cann. 362-367)	» 63
De Ecclesiis particularibus (cann. 368-374)	» 63
De Episcopis in genere (cann. 375-380)	» 64
De Episcopis dioecesanis (cann. 381-402)	» 65
De Episcopis coadiutoribus et auxiliaribus (cann. 403-411)	» 67
De sede impedita (cann. 412-415)	» 67
De sede vacante (cann. 416-430)	» 68
De Provinciis eccl. et de Regionibus eccl. (cann. 431-434)	» 69
De Metropolitibus (cann. 435-438)	» 69
De Conciliis particularibus (cann. 439-446)	» 70
De episcoporum Conferentiis (cann. 447-459)	» 70
De Synodo dioecesana (cann. 460-468)	» 71
De Curia dioecesana (cann. 469-494)	» 72
De Consilio presbyterali et de Collegio consultorum (cann. 495-502)	» 73
De canonicorum Capitulis (cann. 503-510)	» 74
De Consilio pastorali (cann. 511-514)	» 75
De paroeciis, de Parochis, de Vicariis paroecialibus (cann. 515-552)	» 75

De Vicariis foeraneis (cann. 553-555)	pag. 76
De ecclesiarum Rectoribus (cann. 556-563)	» 77
De Cappellanis (cann. 564-572)	» 77

PARS III

Normae communes omnibus Institutis vitae consecratae (cann. 573-606)	» 79
De Institutis religiosis (can. 607)	» 80
De domibus religiosis earumque erectione et suppressione (cann. 608-616)	» 80
De Institutorum regimine (cann. 617-640)	» 80
De candidatorum admissione et de sodalium institutione (cann. 641-661)	» 82
De Institutorum eorumque sodalium obligationibus et juri- bus (cann. 662-672)	» 83
De apostolatu Institutorum (cann. 673-683)	» 84
De separatione sodalium ab Instituto (cann. 684-704)	» 85
De religiosis ad episcopatum evectis (cann. 705-707)	» 87
De conferentiis Superiorum maiorum (cann. 708-709)	» 87
De Institutis saecularibus (cann. 710-730)	» 88
De Societatibus vitae apostolicae (cann. 731-746)	» 89

LIBER TERTIUS

De Ecclesiae munere docendi (cann. 747-755)	» 93
De divini Verbi ministerio (cann. 756-780)	» 94
De actione Ecclesiae missionali (cann. 781-792)	» 95
De educatione catholica (cann. 793-821)	» 96
De instrumentis communicationis socialis et de libris (cann. 822-832)	» 97
De fidei professione (can. 833)	» 98

LIBER QUARTUS

PARS I

De Ecclesiae munere sanctificandi (cann. 834-839)	pag. 103
De Sacramentis (cann. 840-848)	» 104
De Baptismo (cann. 849-878)	» 105
De Sacramento Confirmationis (cann. 879-896)	» 107
De Sanctissima Eucharistia (cann. 897-958)	» 108
De Sacramento Paenitentiae (cann. 959-997)	» 110
De Sacramento Unctionis infirmorum (cann. 998-1007)	» 112
De Ordine (cann. 1008-1054)	» 113
De matrimonio (cann. 1055-1165)	» 116

PARS II

De sacramentalibus (cann. 1166-1172)	» 129
De liturgia horarum (cann. 1173-1175)	» 130
De exequiis ecclesiasticis (cann. 1176-1185)	» 130
De cultu Sanctorum, sacrarum Imaginum et Reliquiarum (cann. 1186-1190)	» 132
De voto et iureiurando (cann. 1191-1204)	» 132

PARS III

De locis sacris (cann. 1205-1213)	» 135
De ecclesiis (cann. 1214-1222)	» 136
De oratoriis et de sacellis privatis (cann. 1223-1229)	» 137
De sanctuariis (cann. 1230-1234)	» 137
De altaribus (cann. 1235-1239)	» 138
De coemiteriis (cann. 1240-1243)	» 138
De temporibus sacris (cann. 1244-1253)	» 139

LIBER QUINTUS

De bonis Ecclesiae temporalibus (cann. 1254-1258)	pag. 143
De acquisitione bonorum (cann. 1259-1272)	» 144
De administratione bonorum (cann. 1273-1289)	» 145
De contractibus ac praesertim de alienatione (cann. 1290-1298)	» 147
De piis voluntatibus in genere et de piis foundationibus (cann. 1299-1310)	» 148

LIBER SEXTUS

PARS I

De delictorum punitione generatim (cann. 1311-1312)	» 153
De lege poenali ac de praecepto poenali (cann. 1313-1320)	» 154
De subiecto poenalibus sanctionibus obnoxio (cann. 1321-1330)	» 155
De poenis aliisque punitionibus (cann. 1331-1340)	» 156
De poenis applicandis (cann. 1341-1353)	» 159
De poenarum cessatione (cann. 1354-1363)	» 160

PARS II

De delictis contra religionem et Ecclesiae unitatem (cann. 1364-1369)	» 163
De delictis contra ecclesiasticas Auctoritates et Ecclesiae libertatem (cann. 1370-1377)	» 164

De munerum ecclesiasticorum usurpatione deque delictis in iis exercendis (cann. 1378-1389)	pag. 165
De crimine falsi (cann. 1390-1391)	» 166
De delictis contra speciales obligationes (cann. 1392-1396)	» 166
De delictis contra hominis vitam et libertatem (cann. 1397- 1398)	» 166
Norma generalis (can. 1399)	» 167

LIBER SEPTIMUS

PARS I

De iudiciis in genere (cann. 1400-1403)	» 171
De foro competenti (cann. 1404-1416)	» 172
De variis Tribunalium gradibus et speciebus (cann. 1417- 1445)	» 173
De disciplina in Tribunalibus servanda (cann. 1446-1475)	» 178
De partibus in causa (cann. 1476-1490)	» 181
De actionibus et exceptionibus (cann. 1491-1500)	» 183

PARS II

De causae introductione (cann. 1501-1512)	» 185
De litis contestatione (cann. 1513-1516)	» 187
De litis instantia (cann. 1517-1525)	» 188
De probationibus (cann. 1526-1586)	» 188
De causis incidentibus (cann. 1587-1597)	» 193
De actorum publicatione. De conclusione in causa et de causae discussione (cann. 1598-1606)	» 194

De iudicis pronuntiationibus (cann. 1607-1618)	pag. 195
De impugnatione sententiae (cann. 1619-1640)	» 196
De re iudicata et de restitutione in integrum (cann. 1641-1648)	» 199
De expensis iudicialibus et de gratuito patrocinio (can. 1649)	» 200
De executione sententiae (cann. 1650-1655)	» 201
De processu contentioso orali (cann. 1656-1670)	» 202

PARS III

De causis ad matrimonii nullitatem declarandam (cann. 1671-1707)	» 203
De causis ad sacrae ordinationis nullitatem declarandam (cann. 1708-1712)	» 208
De modis evitandi iudicia (cann. 1713-1716)	» 209

PARS IV

De processu poenali (cann. 1717-1731)	» 211
---------------------------------------	-------

PARS V

De recursibus administrativis (cann. 1732-1739)	» 213
De modo procedendi in amotione parochorum (cann. 1740-1752)	» 214

ADDITAMENTA

Normae speciales in Supremo Tribunali Signaturae Apostolicae ad experimentum servandae	pag. 219
Modus procedendi in causarum canonizationis instructione	
- Normae Sacrae Congregationis	» 245
Il nuovo diritto canonico matrimoniale	» 257
Efficacia civile delle decisioni ecclesiastiche sui matrimoni canonici	» 275
Il nuovo Accordo tra la Santa Sede e lo Stato italiano: 1. Testo dell'Accordo; 2. Protocollo addizionale	» 277

INDEX

Index rerum alphabeticus	» 291
Index generalis	» 297

FINITO DI STAMPARE NEL MESE DI GIUGNO DEL 1988
DALLE ARTI GRAFICHE CORRAO SNC
91100 TRAPANI - VIA GARIBALDI 118 - TEL. 0923-28324

FOTOIMPAGINAZIONE DELLA LASERCOMP SRL DI TRAPANI

